

HAGEO

Tx'olbil Xo'l Yi Liwre'j

Yi Hageo i' jun elsanl stzi' Ryos banak, nin ja xcon i' tan Kataj tul yi yob 520 te ntaxk itz'ij Kajcaw Jesucristo, nin yi nskén chipakxij wi'nin tetz tanum junt tir le tnum Jerusalén. Cho'n cu'n chisaje'n Babilonia kale e' bene't ticy'le'n pres tetz mas oxc'al tu lajaj yob.

Ja che'l tzaj liwr yi ak'lij ama'l scyetz tan yi rey Ciro, chireyil yi e' aj Persia (Esd 1:1). Juklajix yob cyunle'nixtz le cyetz chitanum yi toque'n Hageo tan talche'n yi tajbil Ryos scyetz. Tul yi juklaj yoba'tz ja bnix e'chk balaj ca'l cya'n, poro qui nin e' oc il tan je'se'n junt tir yi ca'l Kataj, yi templo. Cha'stzun te toque'n Hageo tan c'ase'ne'n cyajtza'kl tan cyoque'n junt tir tan je'se'n yi templo. Te yi tiemp yi qui na chibisun tan je'se'n junt tir yi templo, ja chitij we'l; poro yi cyoque'n il tan je'se'n junt tir yi templo, ja saj kojol Kataj yi banl i' squibaj.

Ej nin tan chiquiwe'n te yi ak'una's, ja oc Hageo tan talche'n scyetz yi xe'n sbne' yi balaj templo yi sjalok Jerusalén tzantzaj (2:10-14).

Yi Weklil Yi Liwre'j

Yi bajx wekl (Cap. 1) na xchaj yi xe'n mban Ryos tan c'ase'n chitxumu'n yi e' wi'tz ajcaw tan je'se'n junt tir yi templo.

Yi ca'p wekl (Cap. 2:1-9) na xchaj yi xe'n mban Ryos tan chiquiwe'n tan wi'tze'n yi ak'un. Ej nin ja tal scyetz yi xe'n sbne' yi k'ej junt templo tzantzaj.

Yi toxé'n wekl (Cap. 2:10-19) na xchaj yi xe'n mban Ryos tan xchajle'n scyetz yi e' len pajol ca'wl sajle'n tunintz, nin tan paj yi e' pajol ca'wl ja chitij we'l; poro yi cyoque'n c'ulutxum tan je'se'n yi templo, ja tak' i' chibanl.

Yi cyaje'n wekl (Cap. 2:20-23) na xchaj yi mbi sbajok tzantzaj yil chisotz cyakil yi e' contr Israel tan Ryos, nin yil jal jun wi'tz cyajcawil yi Ryos txa'on tetz.

Yi toque'n Ryos tan c'ase'n chitxumu'n yi e' wi'tz ajcaw tan je'se'n junt tir yi templo

1 ¹Ej, i tzun bantz le bajx tajlal yi kaki'n xaw, tul yi ca'pi'n yob yi na cawun tzaj yi rey Darío, nintzun tal Kataj jun txolbil tetz yi elsanl stzi' i', yi Hageo, tan tlol tetz Zorobabel yi wi'tz gobernador cwent Judá, yi cy'ajl Salatiel. Ncha'tz tan tlol tetz Josué yi wi'tz pale' cy'ajl Josadac.^a

²⁻³Nin je ntal Ryose'l, yi jun yi cya'l na xcyé' quen tel': "Nxac na cyal yi e' wunak yi txe'n opon yi tiemp tan je'se'n junt tir yi intemplo. ⁴Ma yi e' cyetz ntin na chitzan tan banle'n e'chk Imak ca'l tan chinajewe'n tul, ma yi wetz intemplo ch'uki'n cu'n tane'n. Cya'l na pek' tan je'se'n junt tir. ⁵Txumunwok bin

^a 1:1 Esd 4:24—5:2; 6:14.

te yi mbi na bajij te e'chk ujul yi na oc ita'n. ⁶Wi'nin ujul na oc ita'n ttx'otx', poro qui' que'n icosech na je'. Wi'nin na cxwanwok, poro qui na noj ic'u'l. Na cxuc'a', poro iñnin atit sak tzi' tzite'j. Na oc balaj itxo' te tiemp che'w, poro qui nin na cxk'ulk'axwok tul. Nin yi e' yi na chitz'am chichojo'n, ni'cu'ntz chi cho'nk na cu' cya'n tul jun tx'u'y yi kopxnak xe'. ⁷¿Qui nin pe' na el itxum tetz yi mbi tzuntz na bajij yi txolbila's tzite'j? I'tz tan paj yi qui na cxc'cwok il tan je'se'n junt tir intemplo yi in yi jun yi cya'l na xcy'e' quen swe'j. ⁸Quibene'nk bin wi'wtz, tan teke'n tzaj tze', nin ba'n xcon ita'n tan je'se'n junt tir weri intemplo. Yil bnix ita'n, sna'tok tzuntz txe' nin xchintzatzink tzite'j, nin slajluchaxk yi ink'e'j tu impak'puchal tul. ⁹Yi ax itetz, na itaj jal wi'nin takle'n ita'n, poro yi mero bintzij qui' que'n na jal. Nin yi takle'n yi na icol xe ica'l, xupi'n tu' na wulejnin tan tele'n cu'l. ¿Mbi tzuntz na ital itetz? I'tz tan paj yi cya'l jun na oc il tan je'se'n junt tir yi inca'l. Poro yi axwok itetz, ntin na cxtzan tan txumle'n yi xe'n lje' junt ica'l. ¹⁰Cha'stzun te, qui na cu' a'bal wi icojbil, nin qui'c wutzil itujul na ban.^b Jun cu'n na bajij yi txolbile'j na yi in wetz in itajcawil, nin na ne'l cu'n te yi mbi na wal. ¹¹Qui't tzun ncu' a'bal wa'n wi'ak e'chk wutz, nin wi'ak tircu'n e'chk cojbil kale na awle't triw, nin kale awije't uva, nin kale awije't e'chk cosech oliw; tibaj tircu'n e'chk cojbila'tz qui ncu' a'bal, qui'c quic'a' wunak mban nin qui'c quic'a' awun mban, na qui'c mu'x a'bal ncu',” stzun Kataj bantz.

¹²Saje'n tzun jun chin xo'w scye'j Zorobabel tu Josué, yi wi'tz pale' scyuch' yi e' mas wunak yi ate' nintz naka'j, yi quibital yi mbi cu'n tal Kataj scyetz. Na ya'stzun yi mero tajbil Kataj tan lajluchaxe'n xchiwutz. ¹³Ej, nintzun jilon junt tir Hageo scyetz, yi xchakum Kataj: “Je yol Kataje'j: ‘Juncu'n sna'tok tzite'j, nin tz'elpon cu'n ink'ab te yi mbi na wal, na yi in wetz, in Jehová Ryos, yi itajcawil,’ ” chij Hageo.

¹⁴⁻¹⁵Tan yi txolbila'tz nin oc Kataj tan quiwse'n cu'l Zorobabel, yi gobernador tetz Judá, nin tan quiwse'n cu'l Josué yi wi'tz pale', scyuch' cyakil yi e' mas wunak. Ej, ninin tzun e' xe'te'ntz tan ak'un le junak cyaji'n k'e'j tajlal yi kaki'n xaw, tul yi ca'pi'n yob yi na cawun tzaj yi rey Darío, tan je'se'n junt tir yi templo Kataj Ryos.^c

Chin yube'n cunin sbne' yi templo tzantzaj

2 ¹I tzun bantz le junak cyaji'n k'e'j tajlal yi juki'n xaw, nintzun jilon tzaj junt tir Kataj tetz yi elsanl stzi' i' yi Hageo, ²nin tal i' tetz tan tlol cobox txolbil scyetz Zorobabel tu Josué, yi wi'tz pale', nin scyetz cyakil yi e' wunak yi najlche'-tz.^d Je nin yol i'e'j: ³“Yi e' yi quilnak yi xe'n cu'n tane'n yi bajx templo yi cu'nak ch'uk, na lo' cyal jalu!.” Mas ba'nt cu'n yi antiw yi cu'nak ch'uk swutz yi junte'j. ⁴⁻⁵Poro ax jun c'oloz Zorobabel iquiwit te yi ak'un! Ej nin ax jun c'oloz Josué, yi ax yi wi'tz pale', iquiwit! Nin cyakil yi e' nim juy, iquiwit! na yi in wetz atin tzixo'l tan ich'eye'n te yi ak'un. Na ite'n nin yola'tz insuknak scyetz yi e' imam ite' yi cyele'n tzaj Egipto.^f Na je walnak scyetz'e'j: Stz'a'tok yi wetz inespíritu tzixo'l, chinch bantz scyetz. Qui tzun lcabej ic'u'ltz jalu' te yi ak'un. Na yi in wetz yi na walnin yi yole'j, in yi Ryos yi cya'l jun na xcy'e' quen swe'j.

^b 1:10 Lv 26:18-20. ^c 1:14-15 Esd 5:2. ^d 2:1-2 Esd 3:1-2. ^e 2:3 Esd 3:12. ^f 2:4-5 Ex 29:45-46.

⁶”Nin tz’opon chan yi tiemp yil chucan cyakil yi tcya’j tu wuxtx’otx’ wa’n,^g tu yi mar tu e’chk ama’l, na in yi Ryos. ⁷Āchucank cyakil e’chk tnum wa’n, nin chu’l len yi e’l wunaka’tz tan toye’n chime’bi’l tzone’j le intemplo.^h Nin sjalok wi’nin k’ej yi inca’la’tz. ⁸Tz’ul cyakil chime’bi’l, na wetz cyakil yi sakal tu yi oro, yi at bene’n tzi’n wi munt. ⁹Nin yi junt temploja’tz yi sbnixok chin yube’nt cunin sbne’ swutz yi bajx yi xitnak. Sjalok tzun tzatzin patz wa’n, tul yi tnume’j. Jun cu’n yi txxolbile’j yi na wal nin tzitetz, na yi in wetz in Ryos,” chij Kataj.

Yi toque’n Ryos tan chiyajle’n yi e’ yi qui e’ oc c’ulutxum jak’ ca’wl i’

¹⁰I tzun bantz le junak cyaji’n k’ej tajlal yi beluji’n xaw, te ite’n nin yoba’tz, yi na cawun tzaj yi rey Darío, nintzun ben tlol Kataj Ryos, yi txxolbile’j tetz Hageo yi elsanl stzi’ i’l. ¹¹Nintzun cawunintz Ryos tetz Hageo tan jakle’n scyetz yi e’ pale’ yi cyajske’n yi ley Moisés’ yi mbi’tz yi cyetz chitxumu’n te yi txxolbile’j: ¹²“Ok tu’tz ka’n, yi at jun yi cy’a’n chi’baj ta’n yi xansa’nt, yi cho’n t’oli’n ta’n tul yi be’ch tetz. Ej nin yil noj quen yi ju’ yi be’ch tetz’at’z te’j jun pi’x pam, nka jun lak chi’baj yi txiquijt, nka te’j jun was win, nka te’j jun cu’lbil aceit, nka te’j alchok jilwutz cumir, ÷tz’ocpon quen pe’ yi e’chk cumira’tz tetz xan?” “Qui’, quil tz’oc yi e’chk cumira’tz tetz xan” che’ch yi e’ pale’ bantz.

¹³Jakol tzun Hageo junt txxolbil scyetz: “Ma jalu’, ok tu’tz ka’n, yi at jun yi ja oc lac’p il c’ol te’j, tan tu’ yi nje’ macol wankil jun alma’.ⁱ Nin kol ben tan macle’n alchok cumir te yi ja wi’t kal, ÷qui pelo’ tz’oc lac’p yi il c’ola’tz te’j e’chk cumira’tz?” “Tz’ocpon lac’p te’j,” che’ch tzun yi e’ pale’ bantz.

¹⁴Ej, bene’n tzun tlol Hageo scyetz: “Bintzij yi chiyolu’, na je na tal Kataj Ryose’j: ‘I cunin tzun i’a’tz quitane’n yi e’l wunak yi najlche’ tzone’j, cy’a’n len il c’ol cya’n. Cha’szun te tircu’n yi e’chk takle’n yi na bnix cya’n, nin yi e’chk takle’n yi ja chisuk swetz at len il c’ol te’j.

Yi jale’n chibanl yi e’ xonl Israel yi cyoque’n c’ulutxum jak’ ca’wl Kataj Ryos

¹⁵“Ma jalu’, txumwok yi txxolbile’j te yi ntaxk tzaj cxe’tijwok tan je’sen yi intemplo, ¹⁶÷mbi mbajij? Ko na a’lchij yi at junak liwr ixi’n colij, ma yi na oc ma’le’n, lajujte’n liwr na jal. Ncha’tz ni’cu’n na ban yi win. Na yi na el tzaj ticy’le’n nicy’ cient āchok’ win yi colij, junak te’n āchok’ na ban yi na cu’ molij. ¹⁷Na in nno’c tan po’tze’n cyakil yi wutz yi itujul, tan c’ub a’bal, nin tan e’chk ya’bil. Poro qui nin mmitx’ixpuj itajta’kl tan itoque’n c’ulutxum jak’ inca’wl. Juncu’n yi txxolbile’j, na yi in wetz yi in iRyosil yi na chin tzan tan talche’n yi e’chk txxolbila’tz. ¹⁸Poro yi jalu’ i’tz junaklaj tajlal yi beluji’n xaw, nin yi ja wi’t cu’ xe’ yi intemplo ita’n, apart sbne’ tircu’n. ¹⁹Na sbne’ opon tunintz sjalok yi ixi’n triw yi tajwe’n tzitetz. Ma sajle’n, qui’c mas lo’baj uva njal, nka lo’baj ibā, nka lo’baj granada, nka wutz oliw, qui nin njal wutz tan paj yi chin pajol inca’wl nin axwok. Poro yi jalu’ apart sbne’, tan paj yi ja cxo’c c’ulutxum jak’ inca’wl, swak’e’ tzun imbanl tzitibaj sbne’ opon tunintz,’ stzun Kataj Ryos bantz.”

^g2:6 Heb 12:26. ^h2:7 Tul yi versión 60, na tal: “Y haré temblar a todas las gentes, y vendrá el Deseado de todas las gentes...” At aj chusunl na cyal yi “El deseado de todas las gentes”, i’tz Jesucristo, poro at wi’nin e’ na cyal yi i’tz yi me’bi’l yi na el cyalma’ te’j. Nin ya’szun yi tz’opon cya’n tan toye’n le ca’l Kataj, na tz’elpon chitxum cyakil wunak tetz yi ya’szun yi Wi’tz Ryos, nin ntina’tz jun Ryos at. ⁱ2:11 Dt 17:11-13. ^j2:13 Nm 19:11-22.

**Yi tlol Kataj yi mbi cu'n sbne' i' tzantzaj scye'j e'chk nación
nin yi mbi cu'n sbne' i' tan jale'n k'ej yi tetz xchakum**

²⁰Ej i tzun bantz le ite'n nin k'ejat'z, nintzun jilon junt tir Kataj Ryos tetz Hageo, i tzun taltz: ²¹“Jilon tetz Zorobabel nin alaj yi txolbile'j tetz: ‘Xchucank yi tcya'j wa'n tu yi wuxtx'otx', ²²nin nocpon tan xite'n cyakil yi e'chk gobierum yi ate' bene'n tzi'n wi munt.^k Xche'lk cu'n yi e'chk chisanlar wa'n swutz. Xchilo'onk yi e'chk chicare't wa'n tetz oyintzi', nin xchiquimok yi e' yi ate' tul. Xchiquimok chichej scyuch' yi e' yi ate'e'n scye'jak, na e' te'n copon chibiyol quib squibil quib. ²³Ej nin tul yi jun tiempa'tz, ax Zorobabel,^l yi ax inchakum, nocpon tan aq'uicy'le'n chi na no'c tan q'uicy'le'n yi inxmalk'ab yi na xcon wa'n tan tocse'n sey.^m Na txa'ijt qui'x wa'n. Jun cu'n sbajok yi txolbile'j yi na wal nin tzatz, na yi in wetz in yi Ryos yi cya'l jun na xcy'e' quen swe'j.’ ”

^k 2:22 Dn 2:34-35; 2:44-45; Zac 12:2-9; 14:1-5; Ap 16:16-18; 19:11-21. ^l 2:23 Yi Zorobabel i' k'ajbil yi Mesías yi at tulbil. Ncha'tz na jop cyakil yi nación Israel na e' xchakum Ryos. Is 42:1-9; 49:1-13. Yi versículo 21-23, i'tz jun profecía yi na xchaj yi mbi sbajok tzantzaj yil tz'ul tzaj Cristo. ^m 2:23 Yi xmalk'ab ocsbil sey, ja xcon tentz tan xchajle'n na' mbon jun ort, nin qui'c rmeril yi alchok tu' xconsan, ma na ntin yi wi'tz ajcaw. Cha'stzun te nternin colij yi Mesías tu Israel, yi na elepont yi xmalk'ab Ryos tane'n.